

نگاه

انتخاب اثر

به اسم کارگردان و مؤلف در جشنواره کار درستی نیست

مجتبی امینی دبیر جشنواره «فجر ۴۲»

در چهار ماه گذشته با برنامه‌ریزی انجام‌شده پیش رفتیم. از ۱۲ تا ۲۲ بهمن هم‌زمان در تهران و بعد در استان‌ها کاران فیلم‌ها انجام می‌شود. اخیراً جلسه مهمی با مدیران ارشد کل استان‌ها داشتیم تا جشنواره منسجم و خوبی را شاهد باشیم. در زمان ثبت نام بخش ملی، ۱۰۶ اثر ثبت‌نام کردند و این نشان از رونق سینما و تولد آن در خط و صنعت تولید است.

در دو سال اخیر شاهد فیلم‌سوزی به دلیل کرونا بودیم و تولید آثار نیز متوقف یا کم شده بود و اقتصاد نمی‌چرخید.

امسال زحماتی که از سوی بخش دولتی و همچنین بخش خصوصی صورت گرفت، باعث شد فیلم‌های زیادی متقاضی حضور در بخش ملی شوند. پارسال حدود ۷۵ تا ۸۰ اثر ارسال شد. ۵۱ فیلمساز فیلم‌اولی به ناوگان سینمایی کشور اضافه شده و فیلم‌های‌شان را برای ما ارسال کرده‌اند.

انتخاب آثار بسیار کار سختی بود و هیئت انتخاب یک ماه درگیر این اتفاق بودند و با وسواس فیلم‌ها را انتخاب کردند. ۳۳ اثر برای نمایش در جشنواره «فجر ۴۲» انتخاب شده است.

پارسال باید ۲۲ اثر به بخش رقابتی راه پیدا می‌کرد اما ۲۴ فیلم داشتیم. همچنین امسال بخش فیلم‌اولی‌ها را در قالب نگاه نوبه جشنواره بازگرداندیم. پنج اثر فیلم اول در بخش سودای سیمرغ نیز حضور پیدا کردند. همچنین شاهد حضور چهار انیمیشن جدی هستیم که نوید خوبی برای خانواده‌هاست.

هر جشنواره‌ای یکسری اثر می‌پذیرد و قرار نیست همه فیلم‌ها انتخاب شوند. من هم در دوره‌های مختلف فیلم داشتم و مواقعی هم اثر به جشنواره راه داده نشد. جشنواره فجر اعتبار جهانی دارد و ما خوشبختانه هیئت انتخاب داریم، در حالی که برخی جشنواره‌های الف دنیا هیئت انتخاب ندارند. کسانی به عنوان اعضای هیئت انتخاب بودند که سینما برای‌شان مهم است. به نظر من فیلمسازان نیز باید به آیین‌نامه احترام بگذارند. مهم مودت و همدلی است که باید بین اعضای سینما در شروع سال جدید برای این حوزه رخ دهد. درباره عدم حضور بانوان در هیئت انتخاب جشنواره فجر باید بگویم که در بین اعضای هیئت داوران از بانوان حتماً بهره می‌بریم اما در هیئت انتخاب به واسطه سخت‌بودن کار نتوانستیم در خدمت آنها باشیم.

درباره انتقادهای وارد به حضور فیلم‌های ارگانی در این دوره از جشنواره نیز باید اینگونه توضیح دهم که یک‌سوم جشنواره متعلق به بخش خصوصی است. یک بخشی از آن موسوم باقی مانده هم مربوط به مشارکت از گان‌ها یا بخش خصوصی است. از سوی دیگر وقتی تولیدات بخش خصوصی کم شده و بخش دولتی عزم خود را جزم کرده است تا به رونق سینما کمک کند، آیا این کار غلط است؟ پس چه کسی باید کمک کند خانواده محترم سینما آسیب نبینند؟ اگر دستگاه‌های دولتی به ساخت اثر کمک نکنند، سفره سینما کوچک می‌شود.

از اهالی رسانه می‌خواهم این مسئله را دنبال کنند؛ از میان ۱۰۶ اثر متقاضی برای حضور در فجر ۴۲، چند اثر متعلق به بخش خصوصی بود؟

قاعده امر از نظر ما شایسته‌سالاری است و باید سیاست‌گذار این باشییم که از گان‌های دولتی به کمک سینما آمدند. انتخاب اثر به اسم کارگردان و مؤلف در جشنواره کار درستی نیست بلکه اثر باید از خود دفاع کند. بخش نگاه فقط یک سیمرغ دارد و درباره سیمرغ مردمی هم در روزهای آینده اطلاع‌رسانی خواهیم کرد.

نمایش خانگی

«سووشون»

با صدای همایون شجریان به پخش نز دیک شد

«سووشون» ترگس آبیار در حالی این روزها خود را آماده پخش می‌کند که خیراز پخش بین‌المللی این سریال هم‌زمان با انتشار در داخل کشور به گوش می‌رسد. سریال «سووشون» به کارگردانی آبیار اقتباسی از رمان پرواز سه سیمین دانشور، نویسنده شناخته‌شده دو سالی است که در شیراز فیلمبرداری می‌شود؛ کاری بیگ پروداکشن که در قالب الف فاخر تولید آن ادامه دارد. قرار است همایون شجریان به عنوان خواننده در این سریال حضور داشته باشد.

تهیه‌کننده این سریال همچون سایر آثار ترگس آبیار محمدحسین قاسمی است. ویژگی‌ها و توانمندی‌های ترگس آبیار در کارگردانی که پیش از این در دیگر آثارش نیز به چشم می‌خورد، در این سریال با تکیه بر قصه‌ای اقتباسی دنبال می‌شود. بهنوش طباطبایی و میلاد کی‌مرام نقش محوری سریال را بر عهده دارند و مجید صالحی و سام درخشانی در «سووشون» به ایفای نقش می‌پردازند. پیگیری‌ها نشان می‌دهد این سریال قرار است در اسفندماه پخش خود را آغاز کند که البته تا پیش از این تاریخ‌های دیگری هم برای پخش این سریال اعلام شده بود. حسین میرطاووسی، مدیرعامل پلتفرم پخش‌کننده این سریال (نماوا) در کنار شروع پخش احتمالی آن در اسفندماه از پخش بین‌المللی آن به طور هم‌زمان در برخی کشورهای دیگر خبر می‌دهد. پیش از این سر تیبی، مدیرعامل فیلم‌تیز به صادرات فیلم و سریال اشاره کرده بود که یکی از آنها «پوست شیر» است.

گزارش

تنوع ژانر و اقلیم نقطه قوت «فجر ۴۲»

افشین علیار چند روز پیش فیلم‌های چهل‌و دومین جشنواره فیلم فجر انتخاب شدند، نکته مهمی که در این انتخاب‌ها دیده می‌شود، حمایت‌های هر ساله از گان‌های دولتی از فیلم‌هاست.

از ۳۳ فیلم چهار فیلم از اوج، هفت فیلم از حوزه هنری و ۱۲ فیلم را فارابی حمایت مالی کرده است که در وهله اول این حمایت‌ها اساساً نمی‌تواند بد باشد، اما باید ببینیم که تجربه این حمایت‌ها چه تأثیری در سینمای ایران دارد. از آنجا که فیلم‌های جشنواره و بهترین سینمای ایران محسوب می‌شود، به همین دلیل باید فیلم‌ها چارچوب لازم را برای جذب مخاطب عام داشته باشند، اما طلی سالیان گذشته حمایت از گان‌ها و نهادهای به ندرت توانسته فیلم‌های پدید یابورد که پر فروش باشند یا باعث جذب مخاطب شوند. به نظر می‌رسد این حمایت‌ها بیشتر از فیلمسازان جوان و تازه‌کار انجام می‌شود که در میان این آثار گاهی فیلم‌های خوبی هم دیده می‌شود، اما بخشی از این آثار در اکران عمومی یا

سکست مواجه می‌شوند و بعضاً در اکران عمومی از طرف معاونت سینمایی یا اتحادیه سینماداران نیز حمایت نمی‌شوند، انگار بخشی از این آثار فقط باید در جشنواره فیلم فجر برای منتقد و خبرنگار تولید و تعداد محدودی از مخاطب نمایش داده شوند، البته بخش خصوصی سینمای ایران هم همین مشکل را دارد.

اساساً ایجاد گروه اکران سینمایی موسوم به هنر و تجربه ریشه در همین مشکل داشت که بخش خصوصی سینمای ایران اغلب آثاری تولید می‌کرد و می‌کند که مخاطب خاص دارد و در گیشه توان جذب مخاطب را ندارد، بنابراین می‌توان گفت این مشکل ریشه‌ای سینمای ایران است و چه خروجی خصوصی و چه بخش دولتی در ارتباط‌گیری با مخاطب عام مشکل دارند.

درباره سینمای مورد حمایت سازمان‌ها و نهادهای اما انتظار می‌رود حمایت‌ها به سمت تقویت فیلمنامه‌ها برود که از قرار معلوم هنوز مدیران فرهنگی و هنری به این درک نائل نیامده‌اند که باید روی فیلمنامه سرمایه‌گذاری کرد. سال گذشته تعداد بسیاری از

اثر حمایتی در جشنواره حضور داشتند که عمده این آثار از نظر سینمایی نتوانستند منتقدان را راضی نگه دارند. به نظر می‌رسد حمایت‌های دولتی بیشتر در تولید نقش دارند و به این جهت تولیدات اساساً با اشفتگی‌های فراوانی مواجهند، به هر حال عمده مشکلات سینمای ایران از فیلمنامه می‌آید؛ فیلمنامه‌هایی که نه هستند و نه خلاقیت سینمایی به همراه دارند، به همین دلیل این فیلم‌ها دچار نقص‌های شدید هستند که نمی‌توانند مخاطب را جذب کنند، اما حسن چهل‌و دومین جشنواره فیلم فجر این است که تنوع ژانر در آن دیده می‌شود و از سوی دیگر تنوع اقلیم هم در این جشنواره وجود دارد که این می‌تواند نکته مثبت این جشنواره باشد، اما باید اتاق فکری تشکیل شود که فیلم‌های حمایتی که خارج از بخش خصوصی ساخته می‌شوند، در اکران عمومی یا چیدمان درست‌تری به نمایش دربیایند. این نباید که جشنواره فیلم فجر محلی برای آثار باشد که مخاطب جدی ندارد. جشنواره‌هایی که در کل دنیا برگزار می‌شوند، بهترین آثار را انتخاب می‌کنند،

فرار از رویکرد ایدئولوژیک که تأثیرگذارترین بخش جشنواره‌هاست. در شرایطی هستیم که فیلم‌های شبه‌کمدی و تجاری در اکران عمومی بیشترین سانس را دارند، اگر چه از نظر اقتصادی چراغ سینماها را روشن نگه می‌دارند اما تنوع ژانری باید در اکران عمومی تأثیرگذار باشد. قطعاً سینما برای یک قشر خاص نیست و باید برای تمامی سلیقه‌ها باشد.

زمانی که فیلم‌های کمدی در یک سینما تمامی سانس‌ها را به خود اختصاص می‌دهند، قشر فرهنگی جامعه نمی‌تواند فیلم مورد نظرش را ببیند و این می‌تواند آسیب اصلی در چیدمان اکران عمومی باشد که باعث شده است خروجی جشنواره فجر همانی نباشد که در اکران عمومی شاهد آن هستیم.

هنوز جشنواره شروع نشده است و فیلم‌ها را ندیده‌ایم. احتمال دارد تقدای کارشناسان در سال گذشته تأثیر گذاشته و فیلم‌های حمایتی با نگاه سینمایی ساخته شده باشند که این می‌تواند باعث رونق در اکران‌های عمومی سال ۱۴۰۳ شود.

انتقاد هوشنگ جاوید از نحوه برگزاری جشنواره موسیقی نواحی

جشنواره موسیقی نواحی یا بادکنک تبلیغاتی!

خواننده یا کمانچه، تنبک و خواننده است. اصلاً گروه‌ها به شکلی نبوده که تعدادی خانم و آقای موسیقی به صورت منطقه‌ای را اقامت‌ها در این دوره در نظر گرفته نشده است و به طور کلی آنچه وجود داشت، تکرار سال‌های پیش است. در یک دهه گذشته به قدری با سازها بازی کردند که موسیقی نواحی به طور کامل شکل خود را از دست داده است. چند دوره از بنده برای داوری دعوت کردند که دیدم بیشتر بحث شاعردهی و آمان دادن مدنظر است. به نظر من چند سال این جشنواره باید تعطیل و کار کارشناسی روی آن انجام شود و سپس جشنواره به شکل جدید و اصلی خود بازگردد. دعوت کردن جشنواره تعطیل شد و هنرمندان هر منطقه خودشان موسیقی محلی را حفظ کردند تا زمانی که مجدداً پای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باز و جشنواره نواحی از سر گرفته و همه چیز در هم تنیده شد.

این هنرمند با اشاره به منطقه‌ای شدن جشنواره موسیقی نواحی اظهار کرد: دو سال پیش زمانی که آقای الیهاری مدیر دفتر موسیقی بود، پیشنهاد دو سال پیش زمانی که آقای الیهاری مدیر دفتر موسیقی بود، پیشنهاد

کارشناس موسیقی نواحی درباره جشنواره موسیقی فجر خاطر نشان کرد: جشنواره فجر متفاوت از جشنواره نواحی بر گزار می‌شود و سیاست‌های خاص خود را دارد. از طریق فراخوان عده‌ای را دعوت می‌کنند و در نهایت ۱۰ گروه در بخش نواحی حضور پیدا می‌کنند که آنها باید استاندارد اصلی اجرای موسیقی نواحی را داشته باشند، البته موضوع فراخوان مسخره‌ترین اتفاقی است که رخ می‌دهد و همواره به آن اختتامه. این کار اشتباه است چراکه بسیاری از هنرمندان اصیل دسترسی به اینترنت ندارند و همین افرادی هم که حضور پیدا می‌کنند، از دیگر دوستان راهنمایی می‌گیرند. در دوره‌های قبل هم از طریق پژوهشگران کار انجام می‌شد.

وی در ادامه گفت: در حال حاضر معضل بزرگی در موسیقی نواحی تحت عنوان گروه‌های موسیقی نواحی داریم. اینها پایبند به اصالت فرهنگی هستند، اما اصل ماجرا نیستند، یعنی تغییر یافته ۴۰ سال اخیر هستند. این گروه‌ها را می‌شود از نظر داوری مورد ارزیابی قرار داد و به صورت مجزا برای‌شان جشنواره نواحی بر گزار کرد. اصل موسیقی نواحی چوپانی است که در بیابان نی می‌زند و افرادی از آن، این کار را یاد گرفته‌اند، این شکل از موسیقی که به عنوان موسیقی نواحی مورد توجه قرار گرفته است، اصل داستان نیست.

چاوید بیان کرد: در تمام ادارات استان‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مسئولیتی تحت عنوان مدیر موسیقی وجود دارد اما از همین مسئولان نظر خواهی نمی‌کنند. در صورتی که باید مدیر موسیقی هر منطقه از پژوهشگر منطقه خود و از هنرمندان آن منطقه آمار دقیق داشته باشد. متأسفانه در ارزشیابی‌ها هم مدیران را دخالت نمی‌دهند.

وی در پایان گفت: بیش از ۲هزار گروه موسیقی تحت عنوان موسیقی نواحی وجود دارد که تمام آنها فعال هستند و درجه‌های متفاوتی دارند، حتی برخی سابقه اجرای خارج از کشور هم دارند. این نوع موسیقی زنده است اما شاداب نیست چراکه هر روز از اصالت خود دورتر می‌شود.

کیانو ریوز»

رمان منتشر می‌کند

«کیانو ریوز» باز یگر کانادایی با همکاری یک نویسنده بریتانیایی رمان منتشر می‌کند. «کیانو ریوز» یک رمان را با همکاری «چاینا میول» با عنوان «کتلی از جای دیگر» در سال جاری میلادی منتشر می‌کند. «گاردین» در گزارشی نوشت: رمان مشترک «کتلی از جای دیگر» در دنیای مجموعه کتاب‌های مصور «BRZRKR» که «ریوز» خالق آنها بوده است، منتشر می‌شود. نخستین جلد از این مجموعه کتاب‌های مصور در سال ۲۰۲۱ منتشر شد و داستان یک جنگجوی جاودانه را روایت می‌کرد که در سفری هزاران ساله به درک جاودانگی خود می‌پرداخت. این رمان قرار است در ۲۳ جولای از سوی انتشارات «بنگوتن» منتشر شود. «ریوز» که بیشتر به خاطر ایفای نقش در مجموعه فیلم‌های «ماتریکس» و «جان ویک» شناخته می‌شود، همکاری با «میول» برای نگارش این رمان را «فوق‌العاده» توصیف کرد.

نواصو

میر شکاک مطرح کرد

در فرهنگ داریم تک‌محصولی می‌شویم!

در ۳۰ سال اخیر چاپ دیوان شاعرانی چون عنصری، فرخی، منوچهری و بسیاری شاعران دیگر منسوخ شده است و در فرهنگ هم داریم تک‌محصولی می‌شویم.

ادبیات

یوسفعلی میرشکاک، شاعر و پژوهشگر، در هجدهمین جلسه سلسله درس گفتارهای زیبایی‌شناسی زبان فارسی که به تحلیل شعر و جایگاه منوچهری دامغانی، عنصری، عسجدی، بهرامی سرخسی و زینبی علوی در شعر فارسی اختصاص داشت، با اشاره به منسوخ شدن انتشار دیوان شاعرانی مثل فرخی سیستانی و عنصری و منوچهری دامغانی، از تک‌محصولی شدن در عرصه فرهنگ انتقاد کرد و گفت: شاعران ما تا دهه اول انقلاب، هنوز التفاتی به شاعرانی چون فرخی سیستانی و عنصری و منوچهری دامغانی نداشتند اما در ۳۰ سال اخیر چاپ دیوان شاعرانی چون عنصری، فرخی، منوچهری و بسیاری شاعران دیگر منسوخ شده و در فرهنگ هم داریم تک‌محصولی می‌شویم.

میرشکاک در بخش دیگری از این جلسه با اشاره به راه تازه‌ای که نیما در شعر باز کرد، گفت: شعر ایران وارد سلاخت جدیدی شد و از این بدعت نیما، چندین بدعت دیگر پدیدار شده؛ شاملو شعر سپید را پدید آورد و سهراب سپهری شعر عرفانی را و فروغ هم به یک زبان سوررئال در شعر دست یافت که هنوز کسی به گرد پایش نرسیده است. اخوان هم به نوعی قصیده‌سرایی باستانی شگرف روی آورد و منوچهر آژندی به طبیعت‌گرایی در شعرش پرداخت.

ابوالقاسم طالبی:

«انقلاب» برای مردم آرمانی بود ولی «سینما» آرمانی نشد

ابوالقاسم طالبی، کارگردان «قلاده‌های طلا» می‌گوید: یکی از اهداف جشنواره عمار تقویت حافظه ملی است چراکه انقلاب برای مردم آرمانی بود، ولی سینما هنوز آرمانی نشده است.

بازتاب

- برخی از سینماگران بعد از شروع انقلاب از ایران رفتند و تصور کردند که انقلاب سقوط می‌کند.
- زمان انقلاب سینماگری نداشتیم که این آرمان‌ها تبدیل به متن و تصویر شود. سینمای آرمانی، سینماگر آرمان‌خواه می‌خواهد، اما آرمان‌خواه‌بودن سخت است.
- سینمای قبل از انقلاب سینمایی خاص بود که تنها می‌شد روی دو نفر از فیلمسازان آن حساب کرد. طول می‌کشد که آرمان‌ها تبدیل به متن و تصویر شود. سینمای آرمانی، سینماگر آرمان‌خواه می‌خواهد، اما آرمان‌خواه‌بودن سخت است.
- جشنواره امسال فیلم عمار رویکرد متفاوتی دارد.